

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 ft — kr.
Félévre 5 : 50 :
Negyedévre 2 : :
Egy hónapra 1 : :
Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többeszer
hirdetések alkuszorint jutányos áron vételnek föl.

Divide et impera.

— A debreczeni egyházbontás. —

A reformátusok ne panaszkodjanak Róma ellen, a midőn legfényesebb emlékü történelmi hagyományaik elkallódását, egyházi szervezetük folytonos szomorú bomlását tapasztalják. Saját nagyságaik végzik el a bomlasztás processzusát, mert ezek a „nagyságok” jó kálvinisták addig, a míg az egyház válain emelkedhetnek legmagasabb céljaik régióiba, ám tüstént vége a barátságának, ha az egyház — egészében, vagy egyes részeiben — pretestáns önállóságot és férfias ellenállást tanusít.

Kire illik inkább ez az állítás, mint a Tiszákra és szövetségeseikre, mi bizonyíthatja inkább az állítás igazságát, mint az a viviszekció, melynek Tisza Kálmán, a Tiszák doyenje, gr. Tisza István, a homályban késő régi dicsőség várományosa és gr. Dégenfeld József főispán, a Tiszák sógora, az ev. ref. tiszántúli egyházkerület főgondnoka vetették alá az ország legnagyobb kálvinista egyházközségét, a debrecenit.

Ez az egyház sohasem adta be derekát a Tiszák hatalmi érdekeinek. Nem lehetett vele elhitetni, hogy azt a politikát, mely egyes primipilusok létrehozta, de az egyházi életnek súlyos tődjéül szolgál, kötelessége lenne elősegíteni. 1876-ban, a fuzió után, a képviselőválasztások alkalmával ezen egy-

ház hívei buktatták el a hatalmas tetőpontján álló Tisza Kálmánt, 1885-ben pedig megbuktatták az egyházkerületi főgondnokságban. Azóta pedig a főispán urnak és kegyenceinek van oka a vastag nyaku civisek presbiteriumának egy, vagy más állásfoglalása miatt tüszkölni.

„Nem felejtí kigyó farka vágását” — vén Tisza Kálmán sem hatalmas csonkítását. A Tiszák, bárha bandája összefogott Dégenfeld gróffal s az utolsó egyházk. közgyűlésen azzal a javaslattal lépett elő, hogy miután a debreceniek nagyon önállóan viselkednek az esperességgel, az egyházkerülettel szemben, a hatalm s, nagy egyházat fel kell darabolni 5 részre, aztán (bár az egyik debreceni lelkész egyuttal rendszerint püspöke a kerületnek) vagy beoszlják a falusi esperes ur fenhatósága alá, vagy pedig alakuljon külön esperességgé, ha ugyan tud!

Hiába szólaltak föl az áldatlan terv ellen Thaly Kálmán és Kiss Albert, hiába hangoztatták, hogy az elayomatás éveiben mi nagy szolgálatokat tett és bekövetkezhető válságos időkben még lehet is egy ily hatalmas, tősgyökeres magyar autonóm protestáns egyház: a szervilis többség meghajolt a Tiszák és Dégenfeld gróf előtt és az ország leghatalmasabb autonóm egyházközségének földarabolását kimondták.

Maga magán követ el hát harakirit a protestánsizmus, a midőn ily könnyen

hódol meg kebelbeli zsarnokainak elve, a „divide et impera” előt!

Ime a szent, a kibérelt, a szásrétü, a . . . hazug liberálizmus nevében történő legujabb hasítás a különben is százsebből vérező protestánsizmus testén!

Köszönje hamis prófétáinak, a kik tele szájjal harsogják azt, hogy „szabad egyház szabad államban”, pedig még annyit sem engednek meg, hogy legyen szabad egyház szabad egyházkerületben!

Gr.

Debreczen, November 21.

A bosnyák vasuti kérdés megoldása ellen. Spalatából írják, hogy e hó 15-en ott értekezlet volt a bosnyák vasutak ügyében, melyen az összes dalmáciai pártok képviselői részt vettek. Az értekezleten bizottságot választottak, melynek az a hivatása, hogy nagy tiltakozó meetinget rendezzen a bosnyák vasuti kérdés megoldása ellen. A meetinget már a közeli napokban megtartják.

Ugyancsak Spalatából távirják, hogy a községtanács elhatározta, hogy az összes dalmát városok képviselőtestületeit felszólítja, hogy a választandó reichsrathi képviselőktől követeljék ezt a biztosítékot, hogy mindaddig ellenzéki állást foglaljanak el a kormányval szemben, míg a Boszniával való vasuti összeköttetés helyre nem lesz állítva.

Uj megye. A horvát tartományos köit-segvetési bizottságban — mint horvát lapokban olvassuk — dr. Banjevic a tengerpart-vidék mellékén egy új megye alakítását hozza javaslatba, vagy ha ez nem volna le-

A valódi műveltség.

A »Debreczen» tárczája.

Vannak a régi jó időknek dicsőírói, kik a modern fejlődést egyáltalában semmire sem becsülik; vannak ellenben a modern világnak is lelkes szószólói, a kik nem találnak szavakat a felett való örömök kifejezésére, hogy minden téren ekkora haladás tapasztalható.

A modern korszellem ez állítólagos előhaladásának aranyalapja lenne amo dicsőíriádák szerint az ugynevezett műveltség oly óriási terjedése, hogy jóformán közkincsévé lőn mindenkinek.

Mindenesetre el kell ismernünk, hogy a tudás és ismeretek bizonyos minimális mértékével rendelkező egyének száma mindinkább kevesbedik, ellenben ez a mérték minden irányban növekedőben van. Nem sok idő kell még odáig, hogy az írni, olvasni nem tudó regruta ritkaságszámban menjen; az még épen kétségtelen, hogy a népiskolában mind többet és többet tanulnak.

Az csupán a kérdés, hogy az iskolai értelem-képzés, ugyszintén az iskola által közvetített ismeretek kiterjesztése vajjon életképesebbé tesz-e a tanulókat s jobban előkészíti-e a hivatására? E tekintetben egy magyar miniszter, éppen a közoktatási szakmáé. saját fián eszelte a modera iskolának éppen a

praktikus életre való nevelés terén tanusított gyöngességét.

E tekintetben a vélemények még mindig megoszlanak. Igen sok rendkívül értelmes és a műveltség becséről meggyőződött ember van abban a véleményben, hogy bizonyos tantárgyak a népiskoláktól inkább távolartandók, mert a népskola nem hatolhat ezek lényegébe, minden felületes tudás pedig nem emésztheti meg, ennőfogja az agyat csupán terheli es nem világosítja meg.

A gyakorlati életbe vegyült férfiak i en gyakran állítják, hogy az iskolából ma szárnnyukra eresztett ifjuság sokkal kevésbbé alkalmazható és életre sokkal kevésbbe képes, sőt sokkal bizonytalanabb tudományos alapon állnak, mint néhány évtizeddel ezelőt. Azt hiszik, hogy a sokféle ismeretek többlete és a legszükségesebb és alapvető ismeretek és képzettségek egymást. Ne kutassuk, hogy ezen külön álló nézetek általánosíthatók-e. Hogy a műveltség fejlődésének kérdéseibek szem elől nem tevesztendők, az kétséget nem szenved.

Es ha beismerjük, hogy az értelmi képes minden irányban általánosabbá, szélesebbé és mélyebbé vált, ezen önmagában véve örvendetes tény még sem jogosít fel arra az állításra, hogy a nép általánosabb és mélyebb értelemben véve műveltebbé vált. Az

embernek nem csupán szive, de feje is kedélye is van.

Az agynak tulnyomó fejlettsége és a szivnek egyidejüleg való hátramaradása mindenesetre igen aggasztó betegségek a jelei. A modern élet családi háztartásban mindenesetre az értelem az elkényeztetett és tulkapó fiu, ellenben a sziv és kedély a hamupipóke szerepére vannak utalva. Ilyen egyoldalú kedvezés veszélyei már oly sok oldalról kiemeltettek, hogy az ismétlés feleslegesnek látszik. Bizonyára senki sem fogja állithatni, hogy korunkban a kedély is fejlődött. Annyira eltávolodott a kor gyermekétől, hogy sokan bizonyára ezzel sincsenek tisztában, mit értsenek a kedélyvilág és a kedély műveltségének fogalma alatt.

Hogy elszegényedett, mennyire elnyomrodott korunk átlagemberének kedélyelete, kitünik az némely első tekintetre csekélységnek látszó körülményből is. Midőn például a vasárnapi munkaszünetet bevezették a kereskedelmi világba, csaknem általános panaszolták, hogy e révén csupán a kocsmák telnek meg, most pedig, a hol a kereskedelmi zárórától gondolkoztak, szintén azt halljuk, hogy ez a könnyítés is csupán a vendéglők javára szolgál. Nem a kedély világának szomorú pusztulására vall, hogy egész néposztályok nincsenek többé tisztában a szabad este és a vasárnapi munkaszünet rendelteté-

hetséves, akkor az egulini megyeszékhely helyezették át Susakra, Fiume mellé. A tengerpartvidéki lakosságon ezzel anyagilag segítették, de nemzeti szempontból is figyelmét érdemel indítványa — ugymond — mert a vidék lakossága teljesen elolaszosodik: Az indítvány felett vita indult meg melyben résztvett a horvát bán, Klein igazságügyi osztályfőnök és Eggenstorfer előadó, kik valamenynyien az indítvány mellőzését kérték, mire azt a bizottság tényleg el is vetette.

A fehér kereszt.

— Két közlemény. —

I.

Írta: **Gondy Károly.**

A turfos arisztokracziánk is kezd lassan alább szállni, kezdi belátni, hogy a felső foknak is van alapfoka s a kengyelves ép oly nyugpont a felszállásra mint a leszállásra. Ki soká a magasban tartózkodik, könnyen megszédül, ha nem látja maga előtt a levezető lejtőt. Belátja hogy nem egészen nemeshez illő, éppen csak a lovak genealogiáját kutatni; fejét törni a kancza elkeresztelésén, vagy honnan hozasson számára angyal nevelőt, de a szokera és az inasokra is van gondja, kik sokszor nem csupa megcsodálásból hasonlítanak a méltóságos urakra.

A veres keresztéseknek tudjuk mi a mi a czéljuk. De azért koránt sem oly semlegesek, mert tétlenül nézik a barbár megszárlást. A Fehér keresztnek más a czélja. Nem félőrai döntő ütközet végén várják, hogy a közös hősök karjait megkössék; de a megvetett és védtelen zsengek oltalmára sietnek, részükre meleg és tapot biztosítanak, véráldozataikat a szívek csatamezején felszedik. A békes házi turf sokszor hajmeresztő tragediák színtere, mert a megsértett, de semmikep meggyalázott nő nem talál nemzetközi védelmet, sem hazai menedeket elhagyatottságában.

A bukott angyalok rémítő éjjében felriad a mentő sugar, az angyalcsinálók ideje lejár, feltűnt végre a humanizmus pirkadó ég alján a «Fehér kereszt» az «in hoc signo vinces» fényes felirataival és újra hirdeti. Hagyjátok hozzám jönni a kisdedekeket, mert övék a menyeknek országa!

Bizony, ha a Tattler saal-ban vesztegetett pénzöszegnek csak tízedrészét fordítanátok a névtelenekre: egészségesebb fajnak örvendene az emberiség, mely tiltott fájának legszebb gyümölcsét az árokba hullatja, míg satnya, kényszerházasság szüete és sokszor idegen ágba oltott csemetéit hideg kővel csak dermeszti.

sével? Amidőn rámutatunk a békes, nyugodt családélet bubájára, nem kérdezik-e gyakran izgatott szavakkal: »Mit csináljak enyém között? Miről társalogjunk? Olyan bamar kifogytunk a tárgyakból!« — Természetes, hogy ott fogytán vannak a tárgyak, a hol nem szolgál kellő tartalékkal a kedély!

A családi élet állítólagos unalmasságára való utalás rávall kedélyvilágunk siralmas állapotára.

Az ember szintén azt mondáná, hogy kedélyvilágunk a táviratok, képes-levelezőlapok és telefon jegyében mozog. Társalgásukon csakugyan gyakorta észlelhető a távbeszélő feldarabolt, vázyszerű, rideg jellege. Milyen kedélyes és életteljes leveleket irtak atyaink és anyáink! Olvassuk el csak a nyomtatásban megjelent leveleket! Modern levelezésünk pedig csaknem kivétel nélkül a levél lap fagyos ridegségét leheli magából. Hogy kedélyünk világa és műveltsége elszegényedett és hanyatlásnak indult, az csakis az nem akarja látni és tudni, a ki nem tudja, mi az a kedély.

A teljes emberhez azonban nem csupán értelem és kedély kívántatik, hanem akarat-erő is; ha pedig a műveltség terjedését emlegetjük, nem csupán az értelem és kedély képzsét kell szem előtt tartanunk, hanem az

Szüz anyák! vigasztalódjatok! Az igaz szeretet-fájának nincsen fattyu hajtása és gyümölcse csak nemes lebet; meg lesz az mentve számotokra, mely nem is a piacznak de később magatoknak lesz a legbecesebb. E kereszties vitezek, kik felétek tartanak nem veres, de a fehér zászlót tüzték ki a várókára. a lelki békét hirdelve bizalommal közelhettek.

Anyá néven?! . . . Igen az anya a tagadhatatlan élet forrás: és még is . . . mily szegény, elhagyott az árvája!

Szegény, szegény . . . ha csak az volna! . . . Az árvaság tisztességes állapot, ezekről bőven van gondoskodva, kivált örvényes államilag hitelesített dupla ágyból való. — Az árva mily gazdag szülei emlékében! Ott csüng a falon az apa, szorosán mellette az anya nagyított képe . . . lehet hogy többet sem örökölt.

És ez talán nem elég, ha hátran nézhet a szemünkbe, és ezeken keresztül a nagy világba, de nem úgy mint az, ki előbb óvatosan körülnéz, ha kebelébe rejtett madailonját ajkához emelni óhajta.

Az árvaház: a jótékony-ság női tornája, hol annyi szív vetekevede árvát gyámolít. De hát ide bejutni nehéz dolog. Hajadon! itt nem segítenek a bajodok. Csak a férfi bizonyít-hatja, hogy a gyermek született; különben csak vegetál, mint egy nefelejts virágszál. Meg-seett: elveszett.

Anyi a törvényünk hogy törvényes törvénytelenséget el sem lehet képzelni. E törvények egyike sem szól az okatlan állatnak és miért mind az embernek, ki egyedül az okos? — Az állatnak nincsen büne mert ösztönét követi, hát az ember mit követne ha nem az ösztönét? Bzonyára nem paragrafus, sem az illemszabály diktálja hogy együnk, aludjunk vagy szeressünk; de mégis nem akadt még oly feledékeny bolond, ki a falatot a fülebe dugta volna.

Nem tagadható, hogy a törvény és a divat lassan denaturálja az embert, a mi csak karára van, mert az ösztön vezéreli a helyes cselekedetre.

Hát van-e oly vadállat, mely nem maga szoptatná kölykeit, vagy nem védené az utolsó csepp verig? Ez egy cseppet sem vérszagu, kár ebben nem az állatot követni.

A rendszeres növevelés, minden rendszeresített kinövésével végeredményben csak tehetatlenné teszi az anyát, megfosztja emle-től: orvos, baba, dajka nélkül el sem képzelhető. Maga az udvar is paraszt dajkára szorul, kit a szoptatás alatt paraszt koszon tartanak és eltaszolják vele a drágs blaustingler (faulstinker) kék vért. Lehet-e azután csudál-zozni a királyi vér degenerációján és ha vala-

akaraterőt is, mint az életnek egyik legfontosabb és legényesebb jellemvonását. Hogy állunk ennek tekintetében? A modern fejlődés leglelkesebb, vagy szakszerű dicsbeszédői, kik mindent rozás szemüvegen szemlének tetszelgő elforgultságukban, talán arra fognak utalni, hogy fajuk keményebbé és szívósabbá, közszólam szerint snajdigabbá lön. Csak ne lenne ez a sokat emlegetett, pöffesz-kedő és feltuvódott snajdigoskodás éppen a torzképe a valódi szilárd, és erős elhatározásukban nyilatkozó akaratnak! A ki mélyen képes korunk szemébe tekinteni, a ki korunk családoka fátolának föllebentésére képes, az rá fog jönni, hogy általában — keményen felkent máz daczára — sokkal elenyedtebbek és csenevészebbek vagyunk, sokkal inkább hijján vagyunk az ellenálló képességnek és akaratörőnek, mintsem hogy környezetünk ellen föllépni, vagy akadályokat legyőzoi merhetnénk.

Korunk tulzott szociálistmusa, amely minden felelősséget az egyetemességre hárítani, ebből a zülöttségéből és az akaróképesség e hanyatlásából magyarázható ki. Ha gyakran és teljes joggal panaszzolják, hogy korunk szegény valódi jellemekben, egészéges természetekben, önálló és szilárd férfiakban, akkor ezen teljesen beigazolt panasz

melyik házassaladó rangja messzallianczot köt, vagy a házassabály csak morganatikus kötetet enged. Ferencz Ferdinánd is okult Rudolf példáján, de még Stefania is helyesebbnek tartotta mindjárt magyar gróffal kötni boldog frigyét.

Vannak marha — lókiállításaink, hol a szép csikónak nyakába akasztják a nemzeti szalagot.

Hát az ember nem érdemi a nemzeti szalagot, ha másfél méter mászat felemel? Miért nem díjjazzak nálunk is, mint Franciaországban, az anyát, ki szép gyermeket nevel, ha mindjárt törvénytelen a szülőltje?

Törvénytelen!

Hm! mi az? talán bélyegte'len ajkak érintkezése . . . vagy a megbélyegzett gyümölcse . . . ok. okozat következése? Egy áldatlan frigynek kárhozatos perc szüleménye! Ki is mer tanuk nélkül szeretni? A szülött nem született, mert csak az Isten a tanuja; mehet az Isten hirevel emberek nem ösmerik! . . . De hogy is volna annak léte, kit az anya is eltagad; midőn bün a boldog állapot, melyet az ellenállhatatlan vonzalom teremtett! A gyermek mosolya senki-é! . . . ez fáj a kétségbeesett anyának és lehet azon csodálkozni kettős gyilkosságot elkövet?

És ki az oka? A törvénytelen törvény, a tarsadalom szörnyü balhite, mely csak ma látja a hibát, mibe holnap beleesik. Ugyan te törvényhozó van-e lelked, hogy ez ártalannokat bélyegezed, osztályozod és mered a csecsemőt szentségörőnek elnevezni? Ezt a szennyet tüdő magán azon egyház, melynek vallási alapja egy másik Szentháromsága: a Bethlehem-i szent család.

A törvénytelen így csak feleszlött, de még nem egészen feledve elzülött, kit a törvény most már félig véd; de hát mit vétett a senki gyermeke, a lelelen c z?

Lelelen c z? Ugyan mi van termett? talán nem is a mi fajtánkból való; valahol Németországban az óperenczián tul vette magát? A »Findelhaus« lelelen c z ház ott keletkezett és csodak csodájára a német fajta, e fajtalanok-dásában testben leleken, hogy szépült és áltama, hogy épült.

Mi még a mesében sem ösmerjük el a Természet fiait, kik nemesi czimerünket bemocsoklják és engedjük a fa alatt a gyümölcsöt elrohadni, pedig nagy kár azt fel nem szedni . . . még gusztyusa jöhet az előkelő damának a befőtjtjére az élet alkonyán. Hogy is fogadhatnók e azt ki éppen csak az égből mint a galamb szállott a templom küszöbére? Ha összetaposák, nem kár; ki meg-lei az-e! . . . Ki templomba jár, annak szive van, hátha a buzgó hívő szive meg eskiraja, Isten adta, Isten oltalmába ajániom! így gou-

az akaratképzés köztudomásu és bevallott hiányán alapul.

Korunk hajlama és nevelése oda irányul, hogy átlag embereket és nem önálló egyéniségeket neveljen. Csiszolunk, de nem acélozunk, dresszirozunk, de az önálló fejlődést nem szorgalmazzuk.

Ez annak az állapotnak a legjobb elő-készítése, a mikor még a név nem jelen-memít és minden csak számszerű kezelést és értékelést igényel. Jellemző, hogy korunk nem is igen érti többé a jellemeket; vagy legalább nem is igen érdeklődik irántuk.

Érdeklődés inkább az ugynevezett milieu körül öszpontosul, mely tojáshéjjként boltozza be az egyéniséget és fatumként nehezedik rá, amelytől többé nem szabadulhat.

Aki azonban azt hinné, hogy az akarat képzésének e hátramaradását ellensúlyozná az erkölcsi érzék bizonyos finomulása, az is szerfelett csalódnék.

Tekintsünk bármely térre, nézzük akár a nemi, akár az üzleti, társas vagy jogi életet, mindenütt kellemetlen eldurulására akadunk az erkölcsi érzéseknek; alig létezik már a jó és rossz, jogos és jogtalan, előkelő és közönséges meg különböztetésének képessége. Mily laza korunknak a házasság szentségét,

dolja a bünpalástoló szörny, ki az anya névre nem érdemes.

Ki is ösmerné azt, kitől még az anya is megtagadja nevét; keresetségekben nem részesíti? Hát érdemes annak élni, ki anyát soha nem ölelhet; kit szülői ajkára nem kísérhet? De minek is, ha senki hálajára nem számíthat... miért is fáradna, ha tetteivel senkinek sem felelős?... nincsen kit felvenni és kitől féljen?! Ez az állattan legcsunjabb része, a mi tisztán az okos emberre vonatkozik és semmi a szeretetre buzdít. Oktatója a világnak meghalt, de hulla mérget a tanítványába oltja és a tudományát a láthatatlan lélekre építi. Hát anya az, ki a leány gyermekét csak egy percze is elhagyja?

Es vajjon miért küldi kolostorba? hogy műveltebb legyen? vagy az I. botlását ne lássa benne? Hát nem látja be jól előre, hogy a leányát is majd szerető anyának kéri, ki folytassa az egy szakadatlan szeretetet, melyet az Isten maga is csak örökölt. A kérő bizonyára nem kérdi választott szíve vizsgálatán, Andromeda csillagzat alá, betaját, midőn az imádott szemében látja az egész eget; sem a Kina fal hosszát, midőn karjai világot ölelni vagnak.

Kisiparosaink mai helyzete.

Debreczen nov 21.

Szomorú világot élünk. Mindenütt kétségbeesés, kesergés, jajgatás! Egyik halandó a másik szájából ragadja ki a falatot, hogy az ehhálal martalékvá ne essek.

E kenyérbarcz icánti óriási küzdelemben ezer és ezer becsületes munkászeket veszít el a társadalom, a háza.

Látjuk megmozdulni a szíveket, lelkeket. Ma a munkanélküliek, holnap a kiskereskedők stb. összedugják fejüket, megvitatják súlyos helyzetüket, a tanácskozás eredményét jegyzőkönyvbe foglalják ama reményben, hogy bajukon orvosolva lesz, határozatlan kimondják, hogy deputációvá tömörülve a miniszterhez, vagy képviselőkhöz járul.

Ennyi az egész... Odafönt nem értik, hogy a kegyelemfálat nem szül hálatalanságot, a megmentett erő uzsora kamatot fog hajtani.

De hiszen mit is törődünk annyi ezer embernek a bajával, gondolkodnak odafönt. «Segíts magadon, az Isten is megsegít», ezzel biztatgatják a szegény proletárokat.

Pedig nem így van az mindig. Hiába a férfias tetterő, munkakedv, akarat, mindhiába kárhavesznek e tulajdonok, ha nincs mit dol-

az értatlanság értelmét, a hűséget és hitet illető felfogása!

Állítsuk hát össze az egésznek mérlegét és ki fog tűnni, mekkora mereszég kell ahhoz, hogy a műveltség általános előhaladásáról beszéljünk.

Az egyik oldalon észlelhető minus — szerintük — lenyomja a másik serpenyőben levő pluszt.

Ki a műveltség fogalmát alaposan, mélyen és helyesen fogja fel, ez a műveltségnek inkább hanyatlásáról, mint fejlődéséről beszélhet. Ha ez így áll, akkor arra kell igyekeznünk, hogy azt a haladást valóban létrehozzuk.

Ennek előfeltétele azonban a valódi tényállás felismerése. Amíg üres frázisokban emlegetjük a műveltség általános fejlődését, javulásról addig ne álmodozunk.

De a belátnak egyéb nemere is van még szükségünk. Tisztába kell jönnünk a valódi általános műveltség céljával és forrásaival.

Amíg hamis forrásokat ásunk és bizonytalan célokat kergetünk, lehetetlen a haladás. Korunk és minden kor művelődésének célja Isten hasonlósága, egyetlen mindig friss és mindig gazdagon buzgó forrása pedig az élő kereszténység!

goznunk, mely megadja a mindennapi kenyere. Es ilyen ma a kisiparos helyzete.

Magyarországon vagy 700.000 kisiparos van, ezek közül miotegy 6.000, vagyis 90 százalék küzd a megélhetéssel.

Tisztelt miniszter és képviselő urak! Ti, kik a nép sorsát in ézitek, haljátok «hatszáz-ezer» majdnem háromnegyed millió lélek, alig tudja a betéví falatot megkeresni.

Ne resteljék, tessenek elmenni egy pár ilyen műhelybe, asztalshoz, lakatoshoz, bádógoshoz, szabóhoz, suszterhez s egyéb kisiparoshoz, látni fogják, hogy pihen a gyálu, a tü, a oaptafa.

Hóbó! Hát így pártoljuk a magyar kisiparosokat?! Uj gyarakat akarunk letesíteni, mikor még kisiparosainkat sem tudjuk, vagy helyesebben: nem akarjuk kielégíteni, támogatni?

Hát az iparpártolts, hogy a társadalom java része egyes hazai gyárosok szükségleteiket még mindig ausztriai kisiparosoktól szerzik be, a mi évenként átlag 30 millió korona öszezget tiszki? Ugyan hány kisiparosnak adna kenyere e 30 millió korona, a mi külföldre vándorol.

De hát ki is törődnek a magyar kisiparos-sal? Hisz az nem Isten képmására teremtetett lény. Hazafisága, becsülete, az itt szóba sem jöhet.

Tegy eleget kötelességeidnek, fizess a rádszabott adókat, add fiadat katonának, ez a te dolgod. A kisiparos támogatásáról majd csak a másvilágon beszélhetünk. Hogy szorult helyzetében hitelhez jusson a kisiparos, az ritka dolog.

Ha jut is, ez még csak tetőzi szorult helyzetét: mert legtöbbször a váltóját aláírókkal szemben vállal hűtelezettséget.

A zsirálót busásan meg kell fizetni, Hja kérem, ma feszült pénzügyi viszonyok uralkodnak penzüket még a jómóduakok is gyarapítaniok kell.

A fényűzéshez szokott uri közönség pedig restell elmenni a kisiparos műhelyébe s ott a szűrtos iparossal szóba ereszkedni, hanem elmegy inkább ipari vállalkozókhoz, közváltókhöz, kik nagy garral lépnek a közönség elé, fényes üzleteket berendezve, miáltal jobban csalogatják a közönséget. Elvégre is szabad az ipar kereskedelem, fel lehet csapni ipari vállalkozónak és közvetítőnek harkinek, csak hozzá való pénze legyen, akkor aztán szabad a vásár: horribilis arakkal s hitvány hevenyében készített portékával kiszipolyozni a légre menő közönséget. — Mem is szólunk ezek ellen semmit, ha ez ipari vállalkozók szakavatottak volnának, de a egnagyobb részök hozza se konyit.

Tessék az államnyujtotta előnyöket a kisiparosokkal is megértetni s kifejteti a magyar közönségnek, hogy a kisiparos becsületes támogatásra méltó polgara a hazának, mert az állam arra való, hogy abból kifolyó jogokat minden alattvalója, polgara élvezhesse. — Ekkor aztán eljövend az, melyre oly hön vágyakozik e hazának minden fia: «a jog, törvény és igazság.»

A szatmári kivégzés.

— Kiküldött tudósítónktól. —

Néhány órája van még hátra az életből a szatmári testvérgyilkosnak, Papp Bélának. Holnap reggel a gentry, a huszárhadnagy, a gögös földesur meglakol páratlan, szörnyü büneért s a bitón fejezi be életét.

Papp Béla, kinek viselkedése még a börtönben is dac, gög volt — már megtört. Teljesen megsemmisült, mert ma reggel 7 órakor kihirdették előtte a halálos ítéletet. Halálsápadtan, remegve hallgatta az ítéletet, mely méltó büntetése lesz cselekedetének. A bűnös, a halálraitált azonban még mindig re-

mél, de most már bizonyos, hogy hasztalan, holnap reggel már a bitón fog függni.

Szathmárra küldött tudósítónk ma a következőket jelenti:

Az ítélet kihirdetése.

Az elnök és a bír. ügyész tegnap reggel Bali Mihály hóhér jelentkezése után véglegesen elhatározták, hogy az ítéletet szerda reggel hirdetik ki s a kivégzés csütörtökön reggel lesz.

Ugy is volt. A törvényszék tegnapi kedden délután kézbesítette az ítéletkiherdetésre az idézést Papp Béla védőjének dr. Kelemen Samunak és Zsoldics Mihály védőjének Hermann Lipótnak.

A két elítéltnak Papp Bélának és Zsoldics Mihálynak ma reggel 7 óra előtt 10 percczel zárt borítékban kézbesítették az ítélet kihirdetésre megidéző végzést.

Ma reggel háromnegyed hét órakor a törvényszék második számú tárgyaló termében együtt volt mar a bíróság: Galba Lajos elnök, Balog és Szabó bírák, Dénes Lajos kir. ügyész, dr. Kelemen Samu és Herman Lipót védők.

A törvényszék kapui az ítélet hirdetés ideje alatt zárva voltak.

Pont hét órakor a fogházfelügyelő vezetése mellett lépett a terembe elsőnek Papp Béla. Halványan, kiméruíten, de azért biztos léptekkel ment a bírák asztala elő. A legcsökélyebb izgatottságot sem árulta el.

Utána haladt Zsoldics Mihály. A börtön levegője nem sokat változtatott a tipikus magyar arczon, de azért a pusztá fának arczáról eltűnt a pirosság.

Az egész törvényszék felállott s Galba Lajos elnök folyton a vádlottak szemébe nézve olvasta fel az ítéletet, mely szerint:

Ö telsege az igazság szolgálatának szabadságát engedetts nem kegyelemzett meg Papp Bélának, ellenben Zsoldics Mihály halál büntetését életfogytiglantartó fegyházra változtatta át.

Mikor Papp Béla meghallotta, hogy felakasztják, elsápadt s megremegett. — Majd hangosan sokogtú kezdett.

Zsoldics Mihály az örömtől könnyekre fakadva mondott köszönetet a kegyelemért.

Az ítélet kihirdetése után az elnök átadta az ügyésznek a halálra ítéletet.

A két elítéltet levezették a fogházba, hol Dénes kir. ügyész intézkedésére Papp Bélát szük czellájából egy e célra már előre elkészített nagyobb cellába vitték át, a hol állandóan mellette vannak.

Papp Béla mindjárt imádkozni kezdett s a református papot kérette magához, a kit természetesen elő is hívta k.

Papp Bélát hozzátartozóin s azokon kívül kikkel ő óhajt beszélni, senki sem látogathatja.

Papp Béla rendkívül izgatott s folyton sir s a kegyelemben még mindig bízik.

A kivégzés.

A kivégzés holnap csütörtökön reggel fél hét órakor lesz a törvényszéki fogház hátsó udvarán, hova mindössze 50 ember fér el.

Rendfentartásra odavezényelt katonaságon kívül az ügyész csak korlátolt számban ad ki jegyeket. Hivatalosan jelen lesznek az ügyész, Morvay Károly, bíró, a törvényszék küldöttje, dr. Vajay törvényszéki, dr. Jager fogház orvos, Lázár fogházfelügyelő.

Készül az akasztófa.

Magyarországon legutoljára 6 év előtt volt akasztás s az is Szatmáron. Bali Mihály volt már akkor is a hóhér s Francz Pál rabló gyilkost akasztotta fel. Most ismét Szatmáron lesz akasztás, de ezúttal uri gyilkost kötnék fel.

A bitófát Bali Mihály két pribékjével, kik közül az egyik a veje, ma este állítja fel.

Uj akasztófát nem kell készíteni. Lehozták tegnap a padlásról azt az akasztófát, melyen Francz Pált kivégezték.

Ezt az akasztófát állítja fel Bali s ezen fejezi be életét Papp Béla.

Bali Mihály hóhér.

Szatmárt a köznép érdeklődése Bali Mihály hóhér és két pribékja felé irányul.

Bali kinézése nem vall foglalkozására. Apró, mélyen beesett szemei vannak. Szakált nem visel, csinos, rendben tartott fekete bajuszt hord.

Ez ideig 17 akasztást végzett nálunk és Boszniában, hol 78-ban a katonaságnál szolgált s a bosnyákokat akasztotta.

Négy leánya és egy fia van. Faddelen (Tolnam.) lakik.

Az egyik pribékje Gold Károly, alacsony, izmos zsidófiú, ki már Kozsareknek is pribékje volt. A másik pribék Hermann Ádám a veje, ki nek különben 300 hold földje van.

Bali a kivégzésért 12 frt 60 krajczárt, segédei egyenkint 3 frt 15 krt kapnak. A bitófaállításért 6 kap 6 frtot, pribékjei 3—3 frtot. A levételért is kapnak, ezenkívül megtérítik az utazással járó összes költséget.

Papp Béla holtteste.

A törvény rendelkezése szerint Papp Béla holttestét hozzátartozóinak kívánságára eltemettes végett a törvényszék kiadja.

Szatmáron beszélnek, hogy Papp Béla holttestét egyik nagybátyja kikéri, hogy eltemettesse.

Az ügyészségnél nyert információk szerint ez azonban csak mende-monda lehet, mert ott ez irányban a hozzátartozók részéről semmiféle intézkedés nem történt.

A védő kegyelmi kérvénye.

Tudósítónk táviratozza: Kelemen Samu dr., Papp Béla védője az utolsó kísérletet is megtette, hogy Papp Belát megmentse a szégyenhaláltól.

Ma reggel az ítélethirdetés után sürgős áviratot intézett ő felségéhez, melyben esdő szavakkal kér kegyelmet Papp Béla részére.

A kegyelem megadásában a törvényszék emberei sem biznak. Ugy mondják, hogy ő felsége alapos értesítés után s teljesen megfontolva erősítette meg a halálos ítéletet.

Teljesen kizártnak tartják, hogy ő felsége kegyelmet gyakoroljon s így a derék védő utolsó kísérlete alighanem eredménytelen marad s Papp Belát fel akasztják.

H I R E K.

* **Kiss Áron születésnapja.** A tiszántúli egyházkerület püspöke Kiss Áron tegnap töltötte be nyolcvanhatodik életévét. Ez alkalommal Debreczen város polgárai számosan keresték fel az agg püspököt és fejezték ki szerencse kívánataikat. Az üdvözlők sorában ott láttuk gr. Dégenfeld József főispánt, Simonffy Imre kir. tan. polgarmestert, Komlóssy Arthur főjegyzőt, polgármester helyettesét, Vecsey Imre tb. főjegyzőt, Végh Gyulát a bünyői osztály főnökét stb. A lelkesi és tanári kar testületileg tisztelgett s még számosan Debreczen polgárai közül, kik valláskülömbőség nélkül siettek a főpap üdvözlésére.

* **Névszerinti szavazás a közgyűlésen.** A 159/11925—1900. sz. kgy. határozat kimondotta, miszerint a sámsomi 22000 forint és a szovathi 58850 forint névértékű italmérsi kártalanítási kötvényeknek azon czélből devinczilálása illetve elidegenítése felett, hogy a pallagi gazdasági intézet fejlesztésére megszavazott 460000 korona fedezhető legyen, a névszerinti szavazás f. évi november havi közgyűlésen tartassék meg.

A közgyűlés f. hó 29-én délelőtt 9 órakor fog megtartatni s említett névszerinti szavazás a napirendre kiűzetett.

* **Tanácsülés.** Ma d. e. 10 órakor a városbáza kistanácstermében gr. Dégenfeld főispán elnöklése alatt teljes tanácsülés volt, melyen a nov. 29-én tartandó közgyűlés ele terjesztendő tárgysorozatot állapították meg.

* **Rablás a külterületen.** F. hó 18-án virradóra Sipos Mihály gazdaembernek a hadházi határban magánosan álló lakatlan tanya-jának kamráját ismeretlen tettesek feltörték s onnan egy zsák búzát, egy bundát és többféle rubaneműeket elloptak. A helyszínen egy lóhajó ostort találtak, mit a betörő vesztetett el. A gyanu Toth Gábor bőszőrményi lakosra irányul, bárha ezideig alihatatosan tagadja, hogy ő követte volna el a betörést. Átadták az ügyészségnek.

* **Az iparhatósági megbízottak.** A kereskedelemügyi miniszter tudvalevőleg revideálni akarja az ipartörvényt. A miniszter felhívta az iparhatóságokat mondják meg, hogyan kell szervezni az iparhatósági megbízottak intézményét. A kerületi elöljárók legutóbb tartott értekezletükből válaszoltak a miniszter kérdésére. Az elöljárók szerint az iparhatósági megbízottakra semmi szükség nincsen. A megbízottak megvannak, mert a törvény rendelkezése minden esztendőben megválasztják őket. De hogy maguk az iparosok sem biznak a megbízottaikban, legjobban bizonyítja, hogy csak nyolcz-tíz iparos megy szavazni. A mesterinas iskolák látogatását jobban elvégzik az iskolaszékek, mint a megbízottak. A gyarvizsgálatokat az iparfelügyelők végzik és fölösleges, hogy a megbízottak is vizsgálják. Legcélszerűbb tehát, ha a miniszter az egész intézményt megszünteti.

* **Támadás az utcán.** Szinte hihetetlenül hangzik, hogy Debreczenben akad olyan fiatal ember, ki ismeretlen nőt az utcán iszultal. B. Gy. kinek nevét ezúttal elhallgatjuk, e hó 18-án vasárnap este állítólag becsipve haladt az utcán H. J. nevű barátjával, mikor a Paris kávéház előtt összetalálkozott Mezei Andrásnéval, ki férjével hazafelé tartott, mikor B. Gy. megszólította, Mezei rávarta, hogy mit akar a nejtől, mire

ő B. Gy. oly erővel lökte meg, hogy az utca sarába esett és kezét megsértette. Erre elkezdett rendőrt kiáltani, de mire a rendőr eljött volna, a számadó barátjával együtt elszietett. A rendőr a Csapó-utcai kaszárnyánál fogta el az ifjút, ki Fekete Imre jöphallgatónak mondta magát és hamis lakást mondott be. — Ezért vonta felelősségre a bünyői osztály teg ap este B. Gy-t és durva megtámadásáért 30 koronára ítélte.

* **A Vadásztársulat hajtóvadászatai.** A debreczei Nimródok nagyban készülnek az évenként tartani szokott hajtóvadászatra. Erre vonatkozólag ma a következő értesítést vettük:

Értesítés.

A debreczei Vadásztársulat hajtóvadászatot rendez.

1. Nagy Cserén a Sima csöszháznál f. év december hó 2-án.

2. Savós kuton f. évi. december hó 16-án.

2. Ludasnál 1901 Jauuár 8-án.

Az 1. 2. ik hajtó vadászaton özek s mind hárman fáczán kakasok is lehetők.

A debreczei Vadásztársulatnak 1900 év november hó 13-án tartott választmányi gyűlése határozatából közli a jegyző.

* **A fűzesgyarmati ev. ref. lelkesi állás betöltése** kérdésében f. hó 20-án a fűzesgyarmati ev. ref. egyháztanács Szabó János esperes elnöklése alatt gyűlést tartott, melyen megemlékeztek az elhunyt lelkesz érdemeiről s felolvasták az egyházi törvénynek a lelkeszválasztásra vonatkozó szakait, Borsosy Géza ajánlotta aztán, hogy a néhai Csánki Benjamin — volt fűzesgyarmati, lelkesz Benjamin nevű fia, a Debreczenben is ismert közbecsülésben álló tiszafüredi lelkipásztor — hívásék meg az ujonnan betöltendő papi állásra. A presbyterium egyik tagja pedig egy 400 munkás által aláírt ívvel Kovács Károly lelkeszt óhajtotta meghívni. Ezen kérvény azonban — mint presbyteriumi kebeléből kiinduló — zsinati törvények értelmében figyelembe vehető nem volt.

* **A Zion gyűlése.** A Zion betegsegélyző egyesület ma délután saját helyiségében ülést tart, melyre a következő meghívót bocsátotta ki:

Meghívó. A «Zion» debreczei betegsegélyző egyesület (saját helyiségében: főpiacz 63. földszin) 1900 évi november hó 21 délután 6 órakor tartandó előljárási ülésére.

Tárgysorozat:

1. Intézkedés felvételi díj nélküli belépés iránt.

2. Intézkedés hátralékok behajtási módja iránt.

3. Pénztáros fontos indítványa iránt.

4. Nyugták leírása.

5. Folyó ügyek.

* **Kubelik Jan Nyiregyházán.** Nyiregyháza városának december 13-án nagy napja lesz. Kubelik Jan, a világhírű hegedűművész ezen a napon fog hangversenyezni a szomszéd városban. A hangversenyt a Besenyei kör aegise alatt rendezik, s már most nagy érdeklődéssel készik rá Nyiregyháza közönsége.

* **Halálozás.** Polgár Kovács Ferenc egyházi batiya, András meghalt. Temetése holnap d. u. lesz a Veres-utcai gyászháztól a nagytemplomban mondandó ima után a pétérfai temetőben. Béke hamvaira.

* **Nyilassy temetése.** Tegnap temették el a szegény Matyit. Ott van a sírja a Főris Pistae mellett. H r a b o v s z k y F ő r i s és Nyilassy, elég előkelő társaság.

A temetésről az alábbi tudósítást vettük:

Délelőtt 11 órakor a szintársulat a Nyilassy lakására vonult, Leszkay igazgatóval együtt s itt helyezték el az udvaron felállított ravatalra a pályatársak koszoruit.

Ekkor vette kezdetét a temetési aktus. A katolikus lelkesz beszentelte a koporsót.

Az összes színészek egy B é k é s i által batanított vegyes karban rázendítették a Matyi egyik bus, kedvencz nótájára,

Kitették a holttestet az udvarra . . .

Mindenki sirt a szomorú nótá eténekése alatt. Az udvaron és előtte ezekre menő közönség szorongott . . .

A társulat nyolcz férfi tagja emelte a gyászokcsiba a koporsót. Aztán megindult a menet. A koporsóig gyalog kísérte a temetőig az egész tursulat, köztük a többi szintársulatok képviselői.

A sirnál, mikor a menet már megérkezett, a sir mellett a színházi zenekar Chopin gyászindulóját játszotta, A koporsó felett a pap imát mondott. Aztán a nagyváradai szintársulat kiküldöttje, G á t h y Kálmán beszélt.

A szép beszéd nagy hatást keltett. F o n y é r i Mór az aradi pályatársaktól bucsuztatva elmsgható beszédében a kedves halottat.

A szintársulat tagjai ismét énekeltek s azután rahuzták a földet a Matyi koporsójára.

A temetésen óriási közönség vett részt. Köztük a város számos notabilitása is. Aradi tudósításunk valótlanul mondja azt, a birt, mintha szerelmi bánat adta volna a Nyilassy kezébe a fegyvert. Megundorodott szegény, nagyon az élettől. Egy perce jött melyben határozott.

F ó r i s Pista és N y i l a s s y Matyi. Az a két halott most sokat tudna egymással most beszélni a sivar festett s még sivarabb való világról.

* **Ékszeroltvaj.** Nemes Gábor Garai-utca 9. sz. alatti lakását, mint annak idején megirtuk, ismeretlen tettes feltörte s onnan 71 forint készpénzt, 2 arany gyűrűt 1 ezüst órát s több értékes ruhaneműt ellopott.

A rendőrség hosszas ideig hasztalan kutatott a tettes után, míg végre tegnap, — Dobos József rendőrbiztosnak sikerült a tettest kinyomozni és O r o s z Sándor nyír-mihálydi születésű csavargó személyében elfogni.

A lopott ruhaneműket nála hiánytalanul megtalálta, de a pénzt akkora mind e l k á r t y á z t a, a gyűrűt és órát potom árért e l a d t a.

Letartóztatásakor tettét beismerte s így ma már á t k i s é r t e k az ügyészseg börtönébe.

* **Taaffe-Feldmann.** Taaffe grófnő Matencloit báróné regénye rövid időn kedvező befecjezést nyer, a mennyiben közte és Feldmann Jakab kassai születésű orvos között még ez év folyamán, körülbelül egy hónapon belül, megkötötték a házassági frigy. Kivánjuk, hogy a nemes grófnő második házassága boldogabb legyen az elsőnél, mert mint intim körökben beszéltek, Matencloit báró nem a szerencsétlen asszony, három izben akart mérreg által véget vetni életének. Az utolsó mérgezés következtében, súlyos vese bajba esett, ezért kellett hosszabb időre, vagy egy évre valamely szanatóriumba tartózkodnia, a hol is Feldmannal, a ki igen művelt, megnyerő modoru fiatal ember, megismerkedett. Sőt a báró egy izben már tébolydába is csukatta a feleségét. Innen azután a rokonság szabadtotta ki. Nem csoda tehát, hogy férjétől elvált és hogy szíve választottjának akarja kezét nyújtani. Feldmann Jakab már áttért a református vallásra s bár a grófné katolikus, de mivel ha leendő férje a katolikus vallásra tért volna, csak polgari házasságot köthetnének, a mi a grófnő vallásos érzületét sértené. Így azonban, mivel a férfi református, templomban is meg fognak esküdni.

* **Gróf Apponyi bácsi.** Gróf Apponyi Albert, ki mindenkor élénk ellentmondást kelt a társaság körében azzal, hogy szereti magát az öregek politikuskok közé számítani, egyizben elmondotta, hogyan jutott először az öregek voltának föltedezésere.

— Én úgy voltam a korról — mon-

dotta — mint a legtöbb ember: eltem világotat s észre se vettem mint suhannak fejtem fölött az esztendő, mint szapo odnk fejemen az ősz hajszálak. Nem vettem észre, amíg egyszer vidéken nem jártam egy ünnepiességen: a lelkes szép fogadtatás után egyik barátom házában szálltam meg. Barátomnak vclt egy nagy, már-már eladó leánya, s én — akkor még legény ember voltam — éppén egy udvaris mondással készültem hozzálépni; de a kisasszony megelőzött, kecses pükkerlit csinált s szólt:

— Üdvözlöm nálunk. Apponyi bácsi!

— Ez a »bácsi« nagyon elszomorított az első perczben — mondta Apponyi — az ünnepe összes éjenzéseit és tapait odaadtam volna, ha e megszólítás nem nekem szólt volna. De nekem szólt s akkor gondoltam először komolyan arra, hogy bizony vége már a szép ifjuságnak . . .

* **A csodadoktor kültöldön.** T á p a i Mihályról a debreczeni csodadoktorról szól az ének, a ki a debreczeni kir. járásbírósg által közegészség elleni kihágás miatt több izben el volt ítélve s büntetések egy részét le is crücsülte. Azonban rezervában mindig maradt valami. Így a napokban kellett volna neki megjelenni a helybeli bírósg előtt itélet kihirdetésre s egyszersmind 6 havi elzárásbüntetésének foganatosítása iránt, de ő nem jelent meg, hanem elment messze, nagyon messze a poroszok fővárosába Berlinbe, ahol talán szerencsésebb fog lenni, mint itt, s nem fogják háborgatni orvosi működésében.

* **Kossuth-díj.** A Figaró ma érkezett száma közli a Neuilly-ben tartandó lövésznyek programját. Érdekes, hogy a hat futam közül az egyiknek ez a czime:

Prix Kossuth.

Megjegyzendő, hogy a francia sportmanek két magyar nevet használnak előszeretettel: az egyik Kossuth, a másik pedig Ragotsky a mi Rákóczi akar jelenteni.

* **Nagy idők tanuja.** Vajda-Hunyadon, meghalt Steinpöck Frigyes nyug. m. kir. vasgyári kezelőtiszt 78 éves korában. Előbb a bécsi légiónak volt tagja, mint ilyen jött Magyarországra s itt mint honvédtiszt végig küzdötte a szabadságharczot.

* **Gyilkosság az utcán.** Berekbőszörményi levelezőnk gyilkosságról ad hirt, melyet elvetemült suhancok a község legnépesebb utcáján követtek el. Kiss Mihály jómódu gazda Lajos nevű legényfia tegnap este 9 órajában hazafelé ballagott a korcsmából. Amint a templom elé ért, négy suhancz, régi haragossa újat állta, Racz Károly napszámos legény a támadók egyike — megragadta a mellét,

— No Kiss Lajos leszámolsz az életteddel.

A fiu menekülni akart, ellökte magától a haragosát.

Hagyj az utamra, akkor beszélj, ha te is magad leszel, én is.

Ne prezsmitelj hanem imádkozz, mert kitiprom most a lelked.

Aztán Rác Károly még egy nagyott káromkodott, aztán egy hatalmas konyhakést szurt teljes erejéből Kiss Lajos hátába, úgy hogy az acél kés hegye a szerencsétlen fiu mellén ütődött ki.

Az aldozat haldoklott mikor pár percz mulva az éjjeli örök ráakadtak s eltávolították a nagy kést, a melyet a gyilkos a vérző sebben hagyott. A hatóság emberei előtt jegyzőkönyvbe mondta a haldokló a rabló támadás minden részletét s negyedórára ezután kiszenvedett. A csendőrök még az éjjel folyamán letartóztatták a gyilkost három társával együtt.

* **Szédelő honvédkéntes.** A szegedi 5. honvédgyalozezred parancsnoksága tegnap lefokozott egy önkéntest, illetve megfosztotta önkéntesi rangjától s kötelezte a rendes két évi szolgálatra. A lapok több izben megemlékeztek már Sz. J. szegedi tanítóról, a ki csavaly mint spiritiszta médium csapott be egy egész társaságot és szuggeráló uton utalványoztatott magának nagy pénzösszeget és érték tárgyakat. Az ideő szeptember havában felvette háromhavi előleget, majd utánna itthegyt a fiatal feleséget és beállt katonának. Előbb csalárd módon szerzett okmányokat, amelyek szerint nincs állása és más hiányában kénytelen leszoigalni egyéves önkéntességet ami alól egyébként felmentené a törvény mint tanítót, A szegedi ujságok rájöttek erre a turpisságra s leleplezték a jömadarat, kit arra kényszerítettek, hogy provokálja a közlemények szerzőt.

Itt azonban nem kapott elégtételt, mert az ujságok hivatkozták arra, hogy többször is irtak a tanító urról, a kinek csak most jut eszébe az elégtétel. De amugy is betudnak bizonyítani. A jegyzőkönyvet bekövetelte az ezred s a n n a k a l á p j á n m e g i n d i t o t t a Sz. ellen a vizsgálatot. — Ennek eredményeként tegnap délben hirdették ki napi parancsbao, hogy Sz. megfosztatik önkéntesi jogától, minthogy pedig nincs állása nem veheti igénybe a nyolczheti póttartalékos kedvezményt, hanem kénytelen két esztendőt szolgálni. Ma délután már el is vitték Szabakára.

* **Egy örült garázdalkodásai.** Keszthelyről irjak: Tibanyi Ferencz nyugalmazott 37 éves vasuti tiszt a minap éjjel hirtelen megőrült. A Keszthelyvel összeépített polgárváros utcáján álló harangjában lévő harangokat addig huzta, míg a város lakossága felriadt A szerencsétlent elfogták és a kórházba zárták. Reggelre azonban kifeszítette az ajtót és kiszökött. Bement a t e m p l o m b a és az eppen misét mondó apától elvette a misés könyvet és beült vele a padba. Majd kifeszítette kórusajtót és oda rohant föl. Végre nagynehezen megfékeztek a gyógyíthatatlan örület. Abban a mániában szenved, hogy egyes keszthelyi nőket feleségül kell vennie,

* **Kivégzett rablógyilkos.** Roveredoban tegnap kivégezték Grossrubatsek Florián kétszeres gyilkost, a ki ez év április 3-án meggyilkolta Altonn Máriát és ennek nagybátyját, dr. Altonn János gimnáziumi igazgatót. A gyilkos tiroli császárvadász volt Bécsben, a hol Altonn dr. akkor még a piarista gimnázium tanára volt s innen került igazgatónak Roveredoba. Grossrubatsek földije volt a tanárnak, a ki őt jólelkűen segelyezte. Már Bécsben meglapta jóltevőt, mert 240 koronát lopott el tőlük. Az igazgató nem tett ellene följelentést s közben Roveredoba helyezték át. Grossrubatsek ide is eljött, Altonn Mária szemrehányást tett neki a lopás miatt, mire ez megfojtotta a leányt. E pillanatban lépett be az igazgató s az elvetemült ember több késszurással ezt is meggyilkolta. A roveredói esküdtszék e kéttős gyilkosságért halálra ítélte s ma végezték ki Roveredoban. A gyilkos, mielőtt a fogház udvarán felakasztották volna, fölhatalmazta gyóntatóját, értesítse a bíróságot, hogy ő gyilkolta meg és rabolta ki 1839-ben Innsbruckban Spannát Annát is.

* **Kiss Béla** a corzó kávéházban ma este zeneestélyt tart.

Rut asszonyoknak

csak azok nevezhetők, kik fogait elhanyagolják, mert a szép fogak, a kevésbé szép arcnak is bajt és kellemet kölcsönöznek. A Kosmin szájviz napenkénti használatának biztos eredménye a szép és egészséges fogak.

(7.) Ez okból a Kosmin szájviz sehol sem hiányzik az előkelő hölgyek pipere asztaláról. Kosmin üvegje 2 kor. mindenütt kapható. Főraktár Török József gyógyszerészára Budapest.

* **A kinek nem parancsola a bíró.** Egerben tegnap 8 vádlottat és 5 tanút idézett be egy bűnügy tárgyalására az egri kir. tszék. A vádlottak közt volt egy közshadseregbeli és egy honvéd katoná. A honvéd katoná levette sapkáját, oldalfegyverét is leadotta, a közshadseregbeli azonban nem, azt mondván, hogy ezt így parancsolta meg neki századosa. A tszék tamaszkodva egy 1887-iki honvéd miniszteri rendeletre, mely egyenesen kötelezi a vádlott katonát, hogy a tszék előtt vegye le a sapkáját és oldalfegyverét, másrészt tekintetbe véve az új büntető perrendtartást, mely több helyen meghatározza a törvény elé kerülő katonára vonatkozó kivételeket, — de ilyen irányban polgar és katoná közt különbséget nem tesz — felbeszakitotta az ülést és airt a 60-ik gy. e red garancsnokságához, hogy utasítsa a vádlott katonát a sapka és oldalfegyver letételére.

Miután azonban d. u. 4 óráig sem érkezett válasz a parancsnokságtól, a tszék a fenforgó ügyben a végtárgyalást elnapolta és elhatározta, hogy ez ügyben az igazságügy miniszterhez fordul orvoslásért.

* **Ha nagy gondtól akar megszabadulni,** hogy mit vegyen karácsonyi és újvi ajándéknak férfiak részére tekintse meg Schwartz Daniel, dohányzó eszköz különleges üzemeltető a Bika szálló épületében, hol csodálatra méltó olcsó árban és rendkívül nagy választékban minden elgondolható dohányzó eszköz kaphatók.

IRODALOM.

A Vasárnapi Ujság november 18-iki száma 28 képpel s a következő tartalommal jeleut meg: »Perzsá a s» magyarok. Irta Vambéry Armin. (Wagner tábornok, a perzsá tüzerseg magyar szerzője arcsképevel). — Kötemények: »Esti ima» Szalay Károlytól; »Magdolna» Miklós Elemértől. — Regénytár: »Borsa Józsi.» E beszélés. Irta Bársony István (Neográdi Antal rajzaival). — »Pomona uti levelek.» Irta Stockton R. Frank (az angol kiadás eredeti illusztrációival). — »Kisfaludy Sándor és Szegedy Róza.» Irta Eötvös Károly. — »Szent Péter esernyője.» (Mikszáth Kálmán regényéről, angol kiadása alkalmából, képekkel) Szikrától. — »Napoleon ereklyei a párisi világiállításon» (képpel Jantyk Mátyás rajza után). — »Radiokultura.» — »Egy tehervonat balesete Galatanánál» (képekkel Döbrentei Sándor amateur fölvételei után). — »A Lond vav-szobor leleplezése Nagybanán» (képpel). — »Az Erzsébet-szantorium.» Dr. Knthy Dezsőtől. — »Kaposi Molnár Viktor és a Brassó-vidéki csángó iskolák» (arcsképpel). — »A boer háboru magyar bajnokai» (arcsképekkel). — »Futó Mihály» (arcsképpel). — Dr. Steinberger Sarolta, a budapesti egyetem végzett első magyar orvosnő» (arcsképpel). — »Czika Panna» (képpel Gréguss Imre festménye után). — »Rozmunda» (Vavrinecz Mór operája). — Irodalom és Művészet, Közintézetek és Egyetek, Sakkjáték, Keptaiány Egyveleg, stb. rendes heti rovatok. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyvedre negy kor., a »Politikai Ujdonságok»-kal és »Világkrónika»-val együtt hat korona. Megrendelhető a Frank in-Társulat kiadóhivatalában (Budapest IV. ker. Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap», legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 80 fillér.

CSARNOK.

Ő az oka.

Irta; Murai Károly.

Folyt. és vége.

— Látnom sem kell, mert tudom, hogy a murka csakis dicséretére valik a tündér ujjaknak s örökre lekötöle az ujjak bájos tulajdonosa iránt.

— Köszönöm na gysád, melegen köszönöm.

— De hát előbb nézze meg. Vagy talán nem is kíváncsi az én munkámra?

Erdős megnézi a varrott helyet és elragadtatva kiált föl:

Bamulatosan nagyszerű. Csókolom a kezeit.

Egészen el vagyok ragadtatva. — És a mint ezt mondja újra nézi a varrást.

Par pillanatnyi szünet támad, a mely után a leány szava csendül fel.

— Ügyvéd ur.

— Parancsol.

— Ön az édes apámtól a kabátért kárpótlást kért.

— De nagysád!

— De leányom! — mondja az öreg ur, utánozva az ügyvéd felkiáltását.

A leány azonban nem zavartatja magát és folytatja:

— Miután azonban Linda nem az édes apáé, hanem az enyém; hát én tartozom önnek kárpótlással.

— De . . . de, nagysád, kérem.

— De . . . leányom kérek.

Az ügyvéd nem veszi észre az öreg ur utánzásában rejlő gunyt és halás tekintetet vet felé.

— Nekem, uram — folytatta Edit — van egy kis összegem, a mit a konyhapénzből takarítottam meg. Azt hiszem hogy ebből ki fog telni a kabát ára. Mondja mennyire megkövetelése.

Pör-, végrehajtási-, árverési költség valamint a tanúk díja nélkül, éppen ötven forint mondja komolyan az öreg ur.

Hárgal fordul az ügyvéd a háztulajdonos felé, de csak ennyit tud mondani:

— Urram!

— Azután Edit mellé megy és lágyan mondja:

Semmi, éppen semmi. Csókolom a kezeit nincs követelésem.

— De uram, — önnek mégis van kára.

— Csókolom a kezeit, nem számít. Csekélység.

— Csekélység? Métere tizenöt forint. Selyem belés, finom divatos szabás.

— Hát még azután a fájdalom- és ijedségedij.

Nem volt még olyan mégkinzott indus, a ki oly gyűlöletesen tudott volna nézni a megkinzójára, mint az ügyvéd nézett az öreg urra, a kinek arcáról le volt olvasható a guny, és a ki elmében érezte magát.

— De csak nézett és nem szólt. Legalább ő hozzá nem. mert Edithez fordulva mondja:

— Nagysám, édes nagysád, csókolom a kezeit, nem követelek semmit. Sőt még én vagyok lekötöle azért a finom művészi varásért.

Ezért ezt olvadékonnyan mondja — a legies, eszményi varrásért én tartozom.

Az öreg ur szólni akar, de Edit, a ki figyel reá, megakadályozza.

Erdős látja ezt és érzéssel szól:

— Köszönöm. Ezerszer köszönöm.

Majd utánna teszi;

— Hát hiszen nem tagadom. Ugy volt. Kedves papájával szemben — a ki hevesen fogadott és gunyolt — kárterítést követeltem, sőt pörrel és végrehajtással fenyegettem. Am akkor még azt hittem, hogy haragból tette a kicsi.

Most azonban, mikor nagysádat ismerni is van szerencsém, most, mikor már tudom, hogy csak játszott az eikényeztetett kedves kis jószág: nemcsak hogy nem követelek semmit, de még én érzem magam adósnak ezért a boldog félóráért.

— Komolyan?

— Esküszöm, hogy örülök a történeteknek!

— Máskor is szívesen, — mondja az öreg ur.

Erdős bosszusan néz a háztulajdonosra, s a mint azt gunyosan mosolyogni látja elhatározza, hogy vissza fizeti a kölcsönt. A kivételhez az ötlete meg van és csak végre kell hajtani.

És hogy végrehajtsa, udvariasan bucsut vesz s az ajtóig megy, ott azonban hirtelen megáll, belső z-ebébe nyul, tárcáját kivesszi, és nézi, a fejét megcsóválja, gyanusan szél-néz és mintegy magába dörmögi:

— Különös. Igen különös.

Majd a többi zsebeit tapogatja folyton dörmögve:

— Hm. Furcsa. Meglepően különös.

— Mi veszett el? — kérdi Edit.

— Elveszett valamije? — szólt az öreg.

Az ügyvéd — még mindig az ajtónál alva — tovább kotorász zseibeiben, miközben beszél:

— Csakugyan különös. És a mint észreveszem, még különösebb kezd lenni.

A háziur arcától minden guny eltűnik, s bosszankodásnak ad helyet.

— Beszéljen. Mi történt? — kérdi hevesen.

— Csak lassan. Ráér még heveskedoi.

És a mint az ügyvéd így válaszol, a szőnyegen keresgel.

— De uram — könyörög Editi

Hm. Furcsa. Itt sincs — mondja az ügyvéd, megnézi a szőnyeget is.

Nagy Gábor már akkor nem túrtózteti hangját. Feicsattanva, hevesen kérdezi:

— Tizedszer kérdezem: mit keres?

Erdős futólag tekint rá és örömmel látja, hogy az öreg urat a harag fogva tarja. De azért a kérdésre nem válaszol. Zsebeit tapogatja, zsebkendőjét kirazza s így morog:

— Hm. Ebből sem esik ki. Bamulatosan különös. Na ezt nem hittem volna.

— Hallja az ur ne gyanúsítson!

Csak türelem! A nagy heveség megárt, — felel az ügyvéd és tovább keresgel, gyakran hangoztatva: ej, ej.

Már ekkor Edit sem tud uralkodni magán ijedten kiált föl.

Sent Isten. Mi történt.

— Erdős nem válaszol. A székeket elmozdítja helyükből, keres, többször szólva a különös, meglepő dologról, úgy hogy Edit majdnem sirva mondja:

— Ez nem szép öntől uram.

De erőt vesz magán és sértő kutatását nem hagyja abban, mormogva folyton:

Borzasztó módon különös. Ej. Ej! Sajátságosan különös.

— De hát miye veszett el az urnak! — kiált az öreg ur és minden izében remeg a haragtól.

Erdős ugy tesz, mintha nem hallaná. Kéres és ezt mondja:

Ugy látszik, hogy rendőr után kell néz-nem.

Az öreg ur az ügyvéd mellé ugrik s így kiáltja:

Beszéljen az ur, vagy megfojtom. Az én házamban nincsenek tolvajok.

— Csak nem oly hevesen. Hát ha megtalálom.

Keres tovább vele keres az apa és leánya is.

Egy perc múlva Erdős abba hagyja a keresést s Nagyfele fordul:

Uram! Határozottan tudom, hogy ebben a szobában veszett el. Érti? Itt ve . . . szett: el?

Nagy Gabor az ügyvéd karját erősen megragadja s görcsösen kéri.

Meg fog... tom. Mi ve... szett el? Az ügyvéd felre tollja az öreg urat magától és nyugodtan szól.

Jöjünk tisztába a dologgal, ide hoztam, itt még nálam volt tehát kétségtelenül itt kellett elvesznie. Önnél, látom az arcából, nincs. Hanem — itt az ügyvéd Edith fele fordult —

— Ez a gyanúsítás örjögövé teszi az apát. — Rekedtes hangon, arcából kikelve, kiált:

— Ne merje gyanúsítani a leányomat, mert megölöm, mint egy tigris. — Hej, nyomorult, beszélj, mid veszett el?

Erdős e perczben egészen megváltozik. A gyanakvó, sértő hang, lágy kéréssé, esdővé változik s kellemesen hangzik a csöndben, a mint Edithnek mondja:

— Ha teheti, adja vissza. — Mikor ide jöttem, még megvolt és éreztem, mikor vette el. Érzem: hiányzik. Egy derék, becsületes szív volt, t-lve ön iránt érzett igaz szerelemmel.

Az e szavakat köv tő csendben tisztán hallható volt az öreg ur megkönnyebbült lélekzete, valamint később a hangja, a mint magának mondja:

— Na, ez lefőzött.

Edith lesütött szemekkel, szivdobogva, hallgatagon áll. És a mint így, édes erzelem hatasa alatt, hallgatagon, szivdobogva áll, az ügyvéd hangját hallja:

— Kisasszony! Az a szív szereti önt, s ha úgy akarja jó helyen van az ott is. És most már arra kérem, ne adja vissza. Tartsa meg — cserében.

— Add vissza, jobb lesz — szól az öreg ur.

Erdős erre mosolyogva fordul felé és mosolyogva mondja:

— Uram, az istenért, ne heveskedjék, mert még megtalál ölni mint egy tigris.

Az öreg ur nem válaszol s csak magában dörmög:

— Felülkerekedett. Az ördögbe is ügyesebb, mint hittem.

Es halgatja Erdöst, amint az Edithhez beszél.

— Kedves kisasszony! Nézzen rám, nézzem a lelkembe és megfogja látni, hogy igazat mondok. Szeretem önt igazan, becsületesen, hevülő szívem egész melegevel. Legyen meggyőződve, hogy ha kezét a kezembe teszi és boldogságát rám bizza: nem fogja megbánni soha. Kérem, esedezve kérem.

Edith a feléje nyujtott kézbe teszi kezét. Erdős megcsókolja azt és hevesen kéri:

Mikor tartjuk meg az esküvőt?

Az öreg ur megéri az ügyvéd vállát és mosolyogva mondja:

Kérem csak ne heveskedjék. Az esküvő idejét majd én mondom meg, a házasságba pedig csak egy föltétel alatt egyezem bele.

— Es az?

— Hogy a Ltnát is szeretni fogja.

— Hogyne! Hogyne Hiszen — ó az oka.

M. á. vasutak menetrendje 1900. okt. hó 1-től.

Debreczenből indul:

Table with train routes and times: Budapest felé (gyorsvonat) d. u. 4 16, Budapest felé (gyorsvonat) reg. 9 01, Budapest-Nagyvárad felé d. u. 12 36, Budapest-Nagyvárad felé este 10 27, P.-Ladány-Nagyv. minden kedden déli 12 —, Csak P.-Ladányig vegyes vonat este 7 10, Szatmár—M-Sziget felé d. u. 8 56, Szatmár—M-Sziget felé este 7 58, Szatmár—M-Sziget felé éjjel 2 56, Szatmár—M-Sziget felé (gyorsv.) d. u. 12 17

Szatmár—M-Sziget felé (gyorsv.) este 6 46

Csak Szatmárig reg. 5 22

Miskolcz—Kassa felé reg. 8 22

Miskolcz—Kassa felé este 6 58

Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé d. u. 4 01

m. áll. v.-tól reg. 5 28

vásártérről reg. 5 51

H.-Böszörmény—m. áll. v.-tól d. u. 4 06

B.-Sz.-Mihály felé vásártérről d. u. 4 15

m. áll. v.-tól d. e. 11 20

vásártérről d. e. 11 20

Füzes-Abony felé m. á. v.-tól reg. 4 42

Füzes-Abony felé vásártérről reg. 5 —

Ohat-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól d. u. 4 21

Ohat-Kócs—Polgár felé vásártérről d. u. 4 31

Derecske—Nagy-Léta felé reg. 9 35

Derecske—Nagy-Léta felé d. u. 4 03

Budapestre érkezik:

A reggel 9 ó. 01 p.-kor induló gy.-v. d. u. 1 50

A déli 12 ó. 36 p.-kor induló sz.-v. este 8 10

Az este 10 ó. 27 p.-kor induló sz.-v. reg. 5 45

A d. u. 4 ó. 16 p.-kor induló gy.-v. este 9 40

Budapestről—Debreczenbe indul:

A d. e. 11 ó. 44 p.-kor érkező gy.-v. reg. 6 50

A d. u. 3 ó. 36 p.-kor érkező sz.-v. reg. 9 15

Az este 6 ó. 50 p.-kor érkező gy.-v. d. u. 1 55

Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v. este 7 05

Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v. (P.-Ladányig gy.-v. átszállással) este 9 15

Debreczenbe érkezik:

Budapest felől gy.-v. d. e. 11 41

Budapest-Nagyvárad felől d. u. 3 36

Budapest-Nagyvárad felől gy.-v. este 6 26

Budapest-Nagyvárad felől éjjel 2 33

Budapest felől reg. 7 41

Kolozsvár-Nagyvárad felől reg. 5 14

M.-Sziget—Szatmár felől reg. 7 51

" " " " d. u. 12 16

" " " " gy.-v. d. u. 3 55

M.-Sziget—Szatmár felől este 10 12

Csak Szatmárról este 6 45

(gyorsv.) este 8 46

Kassa—Miskolcz felől reg. 8 07

Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől déli 12 07

Kassa—Miskolcz felől este 7 53

vásártérre reg. 8 09

máv.-hoz reg. 8 17

vásártérre este 6 26

máv.-hoz este 6 35

vásártérre d. u. 3 22

máv.-hoz d. u. 3 30

F.-Abony felől vartérre d. u. 5 36

m. á. v.-hoz d. u. 5 45

Ohat-Kócs—Polgár felől vásártérre reg. 7 50

máv.-hoz reg. 8 —

Derecske—Nagy-Léta felől reg. 7 18

" " " " d. u. 3 31

APRÓ HIRDETÉSEK

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Templomülés a debreczeni Deák-Ferencz-utcai izr. templomban középhajó 3-ik pad, I. sz. sarok ülés örök áron eladó. — Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Szőlőföld vétel részlettörlesztésre. Közel a városhoz, immunis homokon, mintegy 33 holdnyi területű fölvételre társakat keresek. Előjegyezhetni félholdanként is. Szóbeli, vagy írásbeli részletes felvilágosítással szívesen szolgál: Cs. I. pacsirta-u. 49. sz.

Jól jövedelmező ház 497 □ öles telekkel 17.000 frt lefizetéssel elköltözés miatt azonnal eladó. Kossuth-u. 31.

Cséplőgéprések, lendkerekek, tengelyek, nagy vasajtók és vas ablakrácsok, kovács vas kapható Klejn Jakób ócska vasáru telepén Piacz-u. 26. Nagy trafik udvarán. Ugyanott a legmagasabb árban veznek át ócska vasat és mindenféle fémot.

Schneider-féle Páfrány-tokocskák, (Galandos-elhajtó.) Millió embernek a szer visszaadta egészségét! Kik galandfőregben és gyomorhajban szenvednek. Védjegy. Pántlikagilisza fejestől, a páfrány-tokocskák által fájdalom nélkül, jótállás mellett a legrövidebb idő alatt (6 perc alatt) teljesen elhajtatik. Ezen külön gyógyszer fájdalom nélküli gyors és biztos eredményért jótállás nyújtatik. Nem árt, ha pántlikagilisza féreg nincs is jelen. Az életkor megjelölendő. Törvényesen védve. Egy eredeti doboz pontos használati utasítással a bel-és külföld részére 4 frt postai utánvétellel vagy 3.50 előre való beküldésével. A pántlikagilisza tünetei a következők: Az arc halványasága, bágyadt tekintet, kék szemkarikák, lesoványodás, elnyáladás, bevont nyelv, emésztetlenség, étvágytalanság felváltva mohó étvágygyal, gyakori rosszullet vagy éppen ájulások s szédülés főleg éhgyomornal, egy gombolyag felszállása egész a nyakig, nyálösszegyülemés, a test meglagadása, gyomorsav, gyomorhív, gyakori felbűfögés, bélgörcs, hengergetés, hullámszerű mozgások, szuró, szívó fájdalmak és szúrások a belekben, szivdobogás, a vérkeringés rendtelenségei, különösen nőknél, gyakori véletlenül beálló főfájás, a buskomorságra való hajlam, életuntagság és a halál óhajlása. Egyedül valódi kapható: SCHNEIDER JÓZSEF Gyógyszerésznél, Resizán, Fő-utca 49. (Délmagyarország.)

STEIERI LODEN Öltönyekre, Képzőkre, Havelokra, Sportöltönyekre, Tisztító ruhákra, Valamint egyenruhákra. Legdivatosabb és legjobb minőségű posztószövetek, uri ruhák részére. Legnagyobb raktár szövetekben Téli kabátok részére. Fekete és kék kammgarnok. Cheviot 3 koronától fölfelé. Mintákat ingyen és bérmentve küld a Kastner és Öhler Grác czég Posztó szövetek osztálya.

POLGÁR SÁNDOR m. kir. szabad. nyert orvosi mű- és kötszerész BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 50 sz. Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányu orvos sebészeti és betegápolási tárgyakkban. Saját találmányu m. kir. szabadalmazott Polgár féle SÉRVKÖTŐ haskötő, görcsér elleni gummi harisnya, orthopaedia-készülékek, műlábak és kezek stb. Valódi francia különlegességek F. Berguerand filsi párisi gyárából. Részletes képes árajegyzék ingyen és bérmentve.

Téli kabát prémiummal
8 frttól.

Flanell és selyem
blousok.

Női és leány
félpaletok.

Feltétlenül a legelőnyösebben vásárolunk

szolid és izléses

női felöltőket és

 diszitett női kalapokat

RÓZSA LAJOS

női divat termében

Debreczen, Kistemplom-bazár.

Divatosan diszitett
női kalap 3 frttól.

Gyermek köpenyek
3 frttól.

Szőrmegallérok, muf-
fok és nyakcoliek.

Üzleti könyvek nagy raktára

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére

Levélpapír czégnomással
1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással
1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott
Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

 nagyon olcsón.